

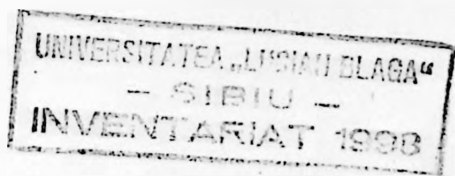
INSTITUTUL DE STUDII ISTORICE ȘI SOCIAL-POLITICE
DE PE LINGĂ C.C. AL P.C.R.

Deputații socialiști în Parlamentul român

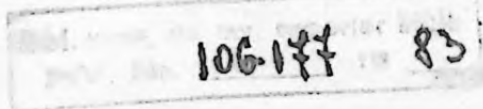
— Discursuri —

(1888–1899; 1919–1921)

Cuvint înainte, antologie și note de
VASILE NICULAE, ION TOACA, GEORGETA TUDORAN

EDITURA POLITICĂ • BUCUREȘTI • 1983

Cuprins

CUVINT INAINTE	5
ANTOLOGIE	
1888 — 1899	
Cuvîntare a lui V. G. Moşun din 1 aprilie 1888, cu privire la cauzele răscoalei ţăranilor din primăvara aceluiaşi an	12
Interpelare a lui I. Nădejde din 23 şi 24 noiembrie 1888, în legătură cu răscoala ţăranilor din primăvara aceluiaşi an	17
Cuvîntare a lui V. G. Moşun din 25 noiembrie 1888, în legătură cu răscoala ţăranilor din primăvara aceluiaşi an	29
Interpelare a lui I. Nădejde din 12 decembrie 1888, referitoare la situaţia lucrătorilor de la Atelierele Centrale C.F.R. Bucureşti	34
Cuvîntare a lui V. G. Moşun din 14 ianuarie 1889, ca răspuns la atacurile unor deputaţi împotriva socialiştilor	36
Cuvîntare a lui V. G. Moşun din 17 ianuarie 1889, privind unele probleme ale concepţiei socialiste despre proprietate	39
Intervenţie a lui I. Nădejde din 20 februarie 1889, în cadrul dezbaterii proiectului legii vânzării moşiilor statului	44
Cuvîntare a lui I. Nădejde din 26 mai 1889, cu privire la unele probleme ale apărării naţionale	47
Amendament al lui I. Nădejde la proiectul de buget al Ministerului instrucţiunii şi cultelor propus la 5 iunie 1889, referitor la necesitatea publicării izvoarelor istorice	50
Interpelare a lui I. Nădejde din 2 martie 1890, referitoare la necesitatea restaurării monumentelor istorice	51
Cuvîntare a lui I. Nădejde din 14 martie 1890, în care explică esenţa ideilor socialiste	53
Cuvîntare a lui I. Nădejde din 21 martie 1890, în legătură cu aplicarea legii vânzării moşiilor statului din 1889	57
Interpelare a lui I. Nădejde din 17 ianuarie 1891, în legătură cu abuzurile împotriva socialiştilor în alegerile comunale din 1890	59

Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 4 martie 1892, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	67
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 25 noiembrie 1892, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	69
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 11 decembrie 1892, cu prilejul dezbaterii proiectului de lege pentru instituirea repausului duminical	72
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 19 decembrie 1893, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	76
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 19 decembrie 1895, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	88
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 13 și 14 decembrie 1896, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	92
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 21 februarie 1897, cu ocazia dezbaterii proiectului de lege al Casei rurale	111
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 11 și 13 decembrie 1897, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	114
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 4 decembrie 1898, cu prilejul discuției la Mesajul Tronului	120
Intervenție a lui V. G. Morțun din 17 decembrie 1898, referitoare la deosebirea fundamentală dintre socialism și anarhism	122
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 18 decembrie 1898, cu prilejul dezbaterii proiectului de lege pentru modificarea legii minelor din 1895.	123
Cuvîntări ale lui V. G. Morțun din 16 ianuarie 1899, prin care protestează împotriva neaplicării legii repausului duminical din 1897	125
Cuvîntare a lui V. G. Morțun din 3 februarie 1899, referitoare la activitatea cluburilor socialiste de la sate	127
Interpelare a lui V. G. Morțun din 20 martie 1899, în legătură cu greva generală a lucrătorilor tipografi	133

1919 — 1921

Declarația grupului de deputați socialiști prezentată de Toma Dragu, în ședința Camerei din 11 decembrie 1919, privind modul de desfășurare a alegerilor parlamentare	143
Cuvîntul lui Gheorghe Cristescu, în ședința Camerei din 13 decembrie 1919, privind greva muncitorilor din Piatra Neamț	146
Discursul deputatului Alexandru Oprescu, în ședința Camerei din 15 decembrie 1919, privind situația muncitorilor de la căile ferate	147
Intervenția lui Gheorghe Cristescu, în ședința Camerei din 25 decembrie 1919, în legătură cu desfășurarea grevei lucrătorilor de la tramvaie din București	151
Cuvîntul lui Alexandru Dunăreanu, în Ședința Camerei din 12 februarie 1920, ca răspuns la acuzațiile aduse Partidului Socialist	153

Intervenția deputatului Alexandru Oprescu, în ședința Camerei din 1 martie 1920, privind poziția și lupta politică a Partidului Socialist	155
Cuvîntarea deputatului Gheorghe Tănase, în ședința Camerei din 23 iunie 1920, privind modul cum s-au desfășurat alegerile de deputați în localitățile Reșița, Caraș-Severin etc.	158
Cuvîntul lui Ilie Moscovici, în ședința Camerei din 25 iunie 1920, referitoare la confirmarea deputaților aleși	160
Intervenția lui Boris Stefanov, în ședința Camerei din 25 iunie 1920, asupra măsurilor polițienești luate în Dobrogea	163
Intervenția deputatului Alexandru Dunăreanu, în ședința Camerei din 26 iunie 1920, privind problema naționalităților conlocuitoare din România	165
Cuvîntul lui Gheorghe Tănase, în ședința Camerei deputaților din 26 iunie 1920, referitor la problema naționalităților conlocuitoare din România	166
Cuvîntarea în Senat a lui George Grigorovici, în ședința din 2 iulie 1920, despre poziția sa față de problemele politice, ca răspuns la Mesajul regal	167
Interpelarea deputatului Toma Dragu, în ședința Camerei din 5 iulie 1920, privind modul de reprimare a răscoalei țărănilor din 1907	186
Comunicarea deputatului Costa Stoev în ședința Camerei din 5 iulie 1920, referitoare la măsurile autorităților polițienești din sudul Dobrogei	186
Cuvîntul deputatului Toma Dragu, rostit în ședința Camerei din 8 iulie 1920, în care expune poziția deputaților socialiști față de modificarea regulamentului de funcționare a Camerei	188
Comunicarea deputatului Iosef Mayer, în ședința Camerei din 14 iulie 1920, privind canalizarea unor terenuri agrare	190
Interpelarea lui Gheorghe Tănase, în ședința Camerei deputaților din 17 iulie 1920, referitoare la suprimarea dreptului de asociere al muncitorilor	190
Cuvîntul deputatului Iosif Ciser, în ședința Camerei din 19 iulie 1920, referitor la condițiile grele de viață ale muncitorilor din Transilvania, la rolul ce-l aveau în dezvoltarea economică a țării	191
Interpelarea deputatului Gheorghe Tănase, în ședința Camerei din 20 iulie 1920, referitoare la greva muncitorilor de la S.T.B. și la fondurile alocate pentru refacerea orașului Iași	200
Cuvîntarea în Senat a lui George Grigorovici, în ziua de 20 iulie 1920, privind Tratatul de Pace de la Paris	202
Cuvîntarea lui Toma Dragu, ca răspuns la Mesaj, în ședința Camerei din 22 iulie 1920, în care își exprimă poziția față de problemele financiare, agrare, naționale și a politicii externe a țării	210
Cuvîntare, răspuns la Mesaj, a lui Toma Dragu, în ședința Camerei din 23 iulie 1920, în care subliniază caracterul luptei po-	

litice a Partidului Socialist pentru transformarea societății în societate socialistă	214
Interpelarea lui Gheorghe Tănase, în ședința Camerei din 2 august 1920, referitoare la profesorul Petre Constantinescu-Iași și la greva muncitorilor de la tramvaie	219
Interpelările formulate de Gheorghe Tănase, în ședința Camerei din 4 august 1920, privind măsurile autorităților militare și polițienești împotriva muncitorilor din orașul Iași	220
Discursul deputatului Gheorghe Tănase, în ședința Camerei deputaților din 4 august 1920, în care combate legea privind reglementarea conflictelor de muncă	221
Discursul deputatului Alexandru Dunăreanu, în ședința Camerei din 6 august 1920, în numele muncitorilor din județul Prahova	243
Discursul deputatului Iosif Ciser, în ședința Camerei din 6 august 1920, în care analizează și combate proiectul de lege referitor la greve	251
Discursul deputatului socialist Alexandru Dobrogeanu-Gherea, în ședința Camerei din 7 august 1920, cu privire la legea reglementării conflictelor colective de muncă	258
Discursul deputatului Toma Dragu, în ședința Camerei din 9 august 1920, în care analizează legea grevelor	280
Interpelarea formulată de deputatul Evanghele Stanev, în ședința Camerei deputaților din 12 august 1920, prin care protestează contra percheziționării domiciliului său și al altor socialiști din Tulcea	288
Cuvîntul deputatului Alexandru Dobrogeanu-Gherea, în ședința Camerei din 12 august 1920, în care se analizează pe articole legea grevelor, în sprijinul intereselor proletariatului	288
Declarația făcută de Toma Dragu, în ședința Camerei din 16 august 1920, privind poziția deputaților socialiști față de proiectul bugetului de stat prezentat de guvern, care susține interesele claselor dominante	296
Interpelări formulate de deputatul Gheorghe Tănase, în ședința Camerei din 17 august 1920, referitoare la grevele muncitorilor din unele întreprinderi bucureștene și la cooperativa „Munca” din Cîmpina	297
Declarația deputatului Alexandru Dunăreanu în ședința Camerei din 23 august 1920, din care se desprinde poziția față de proiectul legii agrare	300
Declarația deputatului Alexandru Dunăreanu, în ședința Camerei din 24 decembrie 1920, în numele grupului parlamentar socialist, referitoare la proiectul de buget	300
Cuvîntul lui Toma Dragu, în ședința Camerei din 26 ianuarie 1921, referitoare la deputații socialiști arestați	302
Interpelări ale lui Gheorghe Cristescu, adresate autorităților de stat, în ședința Camerei din 16 februarie 1921, privind modul de rezolvare a problemei șomajului	304

Cuvîntul deputatului Eftimie Gherman, în şedinţa Camerei din 10 martie 1921, privind situaţia minerilor din Cristici şi Brad	305
Cuvîntul lui Eftimie Gherman, în şedinţa Camerei din 17 martie 1921, la discutarea proiectului de lege privind organizarea muncitorilor în sindicate	306
Interpelările lui Gheorghe Cristescu, în şedinţa Camerei din 18 martie 1921, de protest împotriva stării de asediu, a cenzurii şi a modului de aplicare a legii chiriiilor	311
Cuvîntul lui Gheorghe Cristescu, în şedinţa Camerei din 21 martie 1921, în sprijinul mişcării sindicale, împotriva proiectului de lege privind asociaţiile profesionale	313
Intervenţia lui Alexandru Dunăreanu, în şedinţa Camerei din 24 martie 1921, prin care propune amânarea discutării proiectului de lege privind organizarea muncitorilor în sindicate	320
Declaraţia prezentată de Gheorghe Cristescu, în numele grupului parlamentar socialist, în şedinţa Camerei din 25 martie 1921, de protest contra măsurilor luate împotriva deputaţilor socialişti şi a deputaţilor opoziţiei naţionale	321
Cuvîntul senatorului George Grigorovici asupra articolului 36 din legea agrară, în şedinţa din 25 martie 1921, în care îşi exprimă opoziţia la faţa de problema agrară	322
Comunicarea lui Evanghele Stanev, în şedinţa Camerei din 28 martie 1921, privind cenzurarea ziarului „Socialismul” la indicaţia guvernului	325
Declaraţia lui Iacob Pistiner, în şedinţa Camerei din 31 martie 1921, de protest asupra modului de punere în dezbatere a proiectului de buget	326
Cuvîntarea lui George Grigorovici în şedinţa Senatului din 13 aprilie 1921, privind atitudinea sa faţă de problema agrară	326
Cuvîntul lui George Grigorovici, în şedinţa Senatului din 18 aprilie 1921, la dezbaterea proiectului legii sindicatelor profesionale	327
Cuvîntul lui Iacob Pistiner, în şedinţa Camerei din 21 mai 1921, în timpul discutării proiectului legii reformei financiare	329
Intervenţia lui Iuliu Dascal, la discuţii în jurul legii reformei financiare, în şedinţa Camerei din 21 mai 1921	330
Intervenţia deputatului Eftimie Gherman, în şedinţa Camerei din 31 mai 1921, în care sublinia lipsurile din proiectul de lege privind bugetul pe anii 1921—1922, care afectau interesele lucrătorilor	332
Petiţie a participanţilor la Congresul P.C.R., din 1921, adresată Adunării deputaţilor, prezentată de Toma Dragu, în şedinţa Camerei deputaţilor din 2 iunie 1921	333
Cuvîntarea deputatului Cracalia Constantin, în şedinţa Camerei din 8 iunie 1921, în care se referă la problema împrumutării ţăranilor	335
Moţiune prezentată de Alexandru Dunăreanu, în şedinţa Camerei din 16 iunie 1921, în numele deputaţilor socialişti, prin care	

condamna arestarea delegaților de la Congresul P.C.R. din mai 1921	337
Discursul lui Toma Dragu, în ședința Camerei din 16 iunie 1921, în care exprimă punctul de vedere al deputaților socialiști cu privire la reforma agrară	338
Din interpelarea lui Iosif Ciser, în ședința Camerei din 24 iunie 1921, referitoare la condițiile grele de muncă ale minerilor din Transilvania	343
Declarația Partidului Socialist, față de proiectul de lege privind formarea unei societăți anonime pe acțiuni, pentru minele și uzinele din Reșița, prezentată de deputatul Eftimie Gherman, în ședința Camerei din 14 iulie 1921	344
Din intervenția lui Iuliu Dascal, la dezbaterile legii bugetare, în ședința Camerei din 18 iulie 1921, pentru apărarea intereselor proletariatului	345
Intervenția lui N. D. Cocea, în ședința Camerei din 10 decembrie 1921, în sprijinul deputaților socialiști arestați --- Gheorghe Crisrescu, Costa Stoef, Alexandru Dobrogeanu și Evanghele Stanev, a prezentării petiției acestora	347
NOTE	351

Redactor: MIHAELA DAN

Tehnoredactor: FLORICA PĂSLARU

Format: 16/54×64. Coli editură: 23,53. Coli tipar: 22,75

Bun de tipar: 28 iulie 1983. Apărut august 1983

Comanda nr. 10040/184

Intreprinderea poligrafică Cluj

B-dul Lenin nr. 146. Municipiul Cluj-Napoca

Republica Socialistă România